

[**Ministeren for handel, industri og søfart.**] være et kraftigt brud på den genopbygningsfremmende pengepolitik, som regeringen hidtil har søgt at føre.

Den ekstraordinære binding af bankernes kasser blev, som det vil erindres, indført under krigen for at hindre, at renten faldt til et ekstremt lavt niveau, og at de store pengemængder, der var hos bankerne, skulle omsætte sig i en overdreven kreditgivning til tvivlsomme projekter, som man ikke havde materialer og arbejdskraft til at gennemføre. Efter krigen er disse store kasser reduceret meget kraftigt gennem den opslugning af penge, som har fundet sted ved opkrævning af eengangsskat, betaling af bøde- og konfiskationsbeløb og indbetalinger i forbindelse med lånet i den internationale bank og endelig, sidst men ikke mindst, ved modtagelse af Marshallhjælpen. Gennem disse foranstaltninger nåede man hen på efteråret 1948 frem til en likviditetssituation, der var så stram, at renten steg ret væsentligt, samtidig med at man måtte befrygte, at bankerne ikke ville være i stand til at finansiere en investeringsvirksomhed af det omfang, som man havde materialer og arbejdskraft til, og som var ønskelig af hensyn til landets genopbygning.

For at hindre en fortsat rentestigning, bl. a. til skade for byggeomkostningerne, og for at sikre, at genopbygningen kunne finansieres, besluttede regeringen ved udløbet af 1948 at lempe kassebindingsreglerne, og den fik rigsdagens samtykke til dette skridt. Siden har regeringen og nationalbanken i fællesskab søgt at opretholde en sådan tilstand på pengemarkedet, at man undgik en ny rentestigning og sikrede, at de investeringsmuligheder, der var tilstede, ikke blev forspildt, fordi investeringerne ikke kunne finansieres. Det har hele tiden været vor opfattelse, at vi for at sikre landets økonomiske levedygtighed fremover måtte begrænse forbruget noget for at skabe plads for den investering, som kan gøre vort erhvervsliv konkurrencedygtigt.

Jeg vil gerne meget stærkt pointere, at når vi har ført en sådan politik, er det sket under den ufravigelige forudsætning, at disse afsavn virkelig også omsatte sig i investering og ikke i arbejdsløshed. Det vil bl. a. sige under den forudsætning, at de nødvendige pengemidler bliver stillet til

rådighed til at finansiere de investeringer, der er arbejdskraft og materialer til at gennemføre. Det var også disse synspunkter, som var bestemmende for regeringen, da den tog beslutning om ikke at foreslå kassebindingsreglerne forlænget.

Nu peger det ærede medlem hr. Aksel Møller på, at bankernes kasser gennem de senere måneder har været voksende. Dette er også rigtigt, og havde der været tale om en varig tendens, ville det ærede medlem heri have fundet et særdeles vægtigt argument for sit synspunkt. Der er imidlertid intet, der tyder på, at der her er tale om en varig tendens. Årsagen til den gennem de seneste måneder indtrådte likviditetsforøgelse ligger, såvidt det kan skønnes, udelukkende i, at vi gennem de senere måneder har haft eksportoverskud, d. v. s. en positiv handelsbalance. I stedet for at nationalbanken har opsuget penge ved at sælge mere fremmed valuta til importørerne, end den har købt fra eksportørerne, har det modsatte fundet sted.

Hvis denne tendens til en positiv handelsbalance virkelig var varig, ville de fleste af dette lands økonomiske problemer ligge ganske anderledes end hidtil, men således er det ikke. Årsagerne til dette midlertidige fænomen er lette at finde. For det første skyldes det devalueringen. I tiden op til devalueringen har en spekulativ fremskynning af importen fundet sted, som nu efterfølges af en tilsvarende afslappelse. Denne tilsvarende afslappelse har også sin begrundelse i, at adskillige importører venter prisfald, ikke tror på, at de priser, der i øjeblikket må sluttes til på de markeder, der forsyner Danmark, vil holde sig i det lange løb. For det andet er der forekommet en forsinkelse i Marshallimporten i årets sidste måneder som følge af, at de amerikanske tildelinger af tekniske grunde er blevet forsinket. Det er klart, at denne nedgang i Marshallimporten kun kan være midlertidig. Det er indlysende, at den samlede Marshalltildeling, som vi får, skal udnyttes, og det betyder altså, at der i de første måneder i 1950 kommer en tilsvarende vækst i denne import. Samtidig med at importen således midlertidigt har været unormalt lille, har eksporten, især af flæsk, været større end forudset. Fremover må vi imidlertid regne ikke alene med virkningerne af en tidsmæssig